

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 10. avgust 2015. godine

Ref. br.: RK 816/15

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

slučaju br. KI61/14

Podnositelj

Faik Tërnava

**Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 195/2013 od 10. januara 2014.
godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamjenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snežhana Botusharova, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnositac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Faik Ternava iz Vučitrna (u daljem tekstu: podnositac zahteva), koga zastupa g. Nexhat Beqiri, advokat iz Vučitrna.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu (Rev. br. 195/2013 od 10. januara 2014. godine) Vrhovnog suda koja mu je uručena 13. februara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev podnosioca za ocenu ustavnosti osporene presude, kojom je Vrhovni sud delimično odbio njegov zahtev za reviziju u vezi sa *“neosnovanim bogaćenjem”*.
4. Podnositac u svom zahtevu ne pominje nijedno pravo ili slobodu garantovano Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), koje je moglo biti povređeno.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom суду Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 31. marta 2014. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 3. aprila 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI61/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI61/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.
8. Dana 16. maja 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje za g. Nexhata Beqirija, koga je on predstavio kao svog zastupnika. Istog dana, Sud je poslao Vrhovnom суду kopiju zahteva.
9. Dana 22. maja 2014. godine, podnositac zahteva je podneo Sudu traženi dokument.
10. Dana 2. jula 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudske izvestioca i iznalo Sudu, u punom sastavu, preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Od 1999. do 2000. godine, podnositac zahteva tvrdi da je radio u Opštini Vučitrn, odnosno u Komisiji za istragu ratnih zločina i nestalih lica (u daljem tekstu: Komisija).

12. Ova Komisija, prema podnosiocu zahteva, je formirana od strane privremene Vlade Kosova, odlukom [bez broja] od 5. jula 1999. godine. Na osnovu ove odluke, predsednik Opštinskog saveta Vučitrna je ovlastio podnosioca zahteva da radi u pomenutoj Komisiji.
13. Obzirom da se Opština Vučitrn nije odazvala zahtevima podnosioca za novčanu naknadu, on je zajedno sa nekoliko drugih lica podneo tužbu Opštinskom sudu u Vučitrnu sa zahtevom da im se izvrši isplata za posao koji su obavljali kao članovi ove Komisije.
14. Dana 5. jula 2002. godine, Opštinski sud u Vučitrnu (presuda K. br. 13/2001) je usvojio tužbeni zahtev podnosioca i drugih tužilaca i naložio je Opštini Vučitrn da podnosiocu i svakom tužiocu isplati traženi iznos novca koji uključuje i kamatu, za posao koji su obavili kao članovi Komisije.
15. Opština Vučitrn na presudu Opštinskog suda u Vučitrnu je izjavila žalbu Okružnom суду u Mitrovici.
16. Dana 11. decembra 2002. godine, Okružni sud u Mitrovici (presuda Ac. br. 93/2002) je odbio, kao neosnovanu, žalbu izjavljenu od strane Opštine Vučitrn i potvrdio presudu prvostepenog suda.
17. Opština Vučitrn, na presudu Okružnog suda u Mitrovici, je podnela zahtev za reviziju Vrhovnom суду zbog proceduralnih povreda, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
18. U međuvremenu, dok se zahtev za reviziju Opštine Vučitrn i dalje razmatrao od strane Vrhovnog suda, podnositelj je podneo zahtev za izvršenje presude (C. br. 13/2001 od 5. jula 2002. godine) Opštinskog suda u Vučitrnu Okružnom суду u Mitrovici. Poslednje navedeni sud je potvrdio, kao pravičnu, presudu Opštinskog suda u Vučitrnu.
19. Dana 5. marta 2003. godine, Opštinski sud u Vučitrnu (rešenje E. br. 59/2003) je dozvolio predlog za izvršenje, kojim je usvojen tužbeni zahtev podnosioca i drugih tužioca za isplatu određenog iznosa novca od strane Opštine Vučitrn.
20. Dana 11. septembra 2003. godine, dakle, nekoliko meseci kasnije, Vrhovni sud (presuda Rev. br. 48/2003) je usvojio, kao osnovanu, reviziju podnetu od strane Opštine Vučitrn, i odlučio da preinači presudu (K. br. 13/2001 od 5. jula 2002. godine) Opštinskog suda u Vučitrnu i presudu (Ac. br. 93/2002 od 11. decembra 2002. godine) Okružnog suda u Mitrovici. Vrhovni sud je obrazložio svoju odluku na sledeći način:

“Vrhovni sud Kosova ne može da usvoji takvo stanovište nižestepenih sudova, jer, prema oceni ovog Suda, osporene presude su donete uz pogrešnu primenu materijalnog prava. Na osnovu Rezolucije Ujedinjenih nacija 1244 i Uredbe UNMIK-a 1999/01 i 1999/24, nakon rata je stvorena nova realnost na Kosovu. [...] Prema Uredbi UNMIK-a br. 1999/45 [...] su definisani samoupravni organi opština i opštinska civilna služba. Pošto tužioci nemaju ugovor za stvaranje obaveza, prema oceni ovog Suda, u ovom slučaju je pogrešno primenjeno materijalno pravo, stoga su presude

dva različita suda preinačene, tako da je tužiocima odbijen tužbeni zahtev kao neosnovan. [...] Prema oceni Suda revizije, nedostatak stvarnog pasivnog legitimitetu tužene opštine, proizilazi iz stanja koje postoji u spisima predmeta i sud će, prema službenoj dužnosti, čim utvrđi nedostatak aktivnog ili pasivnog legitimitetu parničara, odbiti presudom kao neosnovan tužbeni zahtev tužilaca“.

21. Nakon toga, Opština Vučitrn je podnela tužbu Opštinskom sudu u Vučitru sa zahtevom za povraćaj finansijskih sredstava isplaćenih podnosiocu zahteva sa njegovog računa prema rešenju (E. br. 59/2003, od 5. marta 2003. godine) Opštinskog suda u Vučitru.
22. Dana 11. jula 2005. godine, Opštinski sud u Vučitru (presuda C. br. 18/2004) je usvojio tužbeni zahtev Opštine Vučitrn, koja je sada tužilac, obavezujući podnosioca zahteva da u ime neosnovanog bogaćenja plati opštini Vučitrn novčani iznos sa određenom kamatnom stopom, počevši od 10 februara 2004. godine, pa sve do konačne isplate.
23. Podnositelj zahteva je izjavio žalbu na presudu Opštinskog suda Apelacionom sudu, tvrdeći da ista doneta uz “*bitnu povredu odredaba Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava*“.
24. Dana 7. marta 2013. godine, Apelacioni sud u Prištini (presuda AC. br. 678/2012) je odbio žalbu izjavljenu od strane podnosioca zahteva, tvrdeći: “*Prvostepeni sud nije izvršio bitnu povredu odredaba parničnog postupka, a ni pogrešnu primenu materijalnog prava [...]*”.
25. Podnositelj zahteva je podneo zahtev za reviziju na presudu Apelacionog suda Vrhovnom sudu, u kojoj je tražio poništenje odluka nižih sudova i vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje.
26. Dana 10. januara 2014. godine, Vrhovni sud (presuda Rev. br. 195/2013) je odbio reviziju podnosioca zahteva kao neosnovanu, u delu koji se odnosi na njegovu obavezu da isplati iznos na ime neosnovanog bogaćenja, čime je potvrđena njegova obaveza vezana za isplatu.
27. Vrhovni sud je gore navedenom presudom usvojio, kao osnovanu, reviziju podnosioca zahteva samo u delu koji se odnosi na visinu kamate određene od strane Opštinskog suda u Vučitru (presuda C. br. 18/2004 od 11. jula 2005. godine) i preinačio ovu presudu samo u pogledu visine kamate koju podnositelj zahteva treba da plati. U svom obrazloženju, Vrhovni sud naglašava sledeće:

“Vrhovni sud Kosova je ocenio kao neosnovane navode tuženog [podnositelj zahteva] u reviziji, da je novac uzeo od opštine Vučitrn, na osnovu presuda nižestepenih sudova, i da je za taj novac obavljao posao u Opštinskoj komisiji, da je novac primio s poverenjem, i da nije u obavezi da ga vrati. Ovi navodi revizije su neosnovani, jer su presude nižestepenih sudova, na osnovu kojih je tuženom izvršeno plaćanje u izvršnom postupku, preinačene, tako što je odbijen tužbeni zahtev [...]. Stoga, nižestepeni sudovi su sada pravilno zaključili da se tuženi neosnovano obogatio, kao što je

propisano članom 210, stav 1 i 2 Zakona o obligacionim odnosima, dok se prema stavu 4 ovog člana, obaveza vraćanja novca stvara i kada se nešto prihvati, imajući u vidu pravni osnov koji je kasnije postao nevažeći.

Međutim, Vrhovni sud Kosova nalazi da je odlukom o prihvaćenoj kamati, nepravilno primenjena odredba člana 277 Zakona o obligacionim odnosima, jer ova kamata nije određena u skladu sa ovom zakonskom odredbom [...] Stoga, polazeći od činjenice da je u vezi sa prihvaćenom kamatom, presuda prvostepenog suda doneta pogrešnom primenom materijalnog prava [...] ista presuda je u ovom delu preinačena, na osnovu člana 224, stav 1 Zakona o parničnom postupku”.

Navodi podnosioca

28. Kao što je gore navedeno, podnositelj zahteva ne pominje nijedno pravo garantovano Ustavom koje je moglo biti povređeno.
29. Podnositelj zahteva, uopšteno, tvrdi: “[...] Sudovi su u ovom slučaju bili pristrasni, i da su postupci koji su se vodili nakon presude Rev. br. 48/2003, bili nepravični, obzirom da su prekršili moje pravo da za svoj rad dobijem novčanu naknadu, i [sudovi] su pogrešno primenili UNMIK Uredbu o nadležnostima privremene Vlade Kosova, dakle i Opštinskog saveta u Vučitrnu”.
30. U svom zahtevu, podnositelj naglašava: “Smatram da sam radio na osnovu odluke Opštinskog saveta i njegovog ovlašćenja, gde su iste Komisije funkcionalne na čitavoj teritoriji Kosova i plaćene su na osnovu odluke Privremene Vlade koja je formirana prema Uredbama UNMIK-a”.
31. U nastavku, podnositelj zahteva naglašava: “[...] Zakonske odredbe su dozvoljavale posao koji sam obavljaо ja, zajedno sa drugim članovima Komisije, tako da ne postoji pravni osnov da se te preduzete radnje ne prihvate kao rad [...]”.

Prihvatljivost zahteva

32. Sud prvo ocenjuje da li je podnositelj zahteva ispunio uslove za prihvatljivost, određene Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
33. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnositelj podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositelj želi da ospori”.
34. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnositelj zahteva naveo konkretan akt javnog organa koji osporava, odnosno presudu (Rev. br. 195/2013, od 10. januara 2014. godine) Vrhovnog suda, kao što je propisano članom 48. Zakona. Međutim, Sud primećuje da podnositelj zahteva ne pominje nijedno pravo ili slobodu garantovanu Ustavom, za koju može da se tvrdi da je povređena od strane Vrhovnog suda.

35. Sud primećuje i da podnositelj u svom zahtevu nije izneo ništa u vezi sa tim šta traži od Ustavnog suda ili koje je to rešenje koje traži svojim zahtevom.
36. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) (d) i 36 (2) (d) Poslovnika, koje propisuje:
- „(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:
- ...
(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.
- (2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...], ili
(d) da podnositelj zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju;
[...]"
37. Kao što je gore navedeno, podnositelj zahteva osporava ustavnost presude (Rev. br. 195/2013, od 10. januara 2014. godine) Vrhovnog suda, kojom je delimično odbijen njegov zahtev za reviziju i shodno tome, potvrđena je presuda (Ac. br. 678/2012, od 7. marta 2013. godine) Apelacionog suda i presuda (C. br. 18/2004, od 11. jula 2005. godine) Opštinskog suda u Vučitrnu koje se tiču neosnovanog bogaćenja podnosioca zahteva.
38. S tim u vezi, Sud primećuje da podnositelj zahteva pored opštih tvrdnji „da su sudovi bili pristrasni“, nije izneo nikakvo proceduralno ili materijalno obrazloženje u svom zahtevu. On se nije pozvao ni na jedno pravo garantovao Ustavom i time nije dovoljno potkrepio svoje tvrdnje da su sudovi bili pristrasni.
39. Sud podseća da su redovni sudovi prvo usvojili tužbeni zahtev podnosioca i obavezali Opština Vučitrn da isplati podnosiocu zahteva traženi iznos za posao koji je obavio kao član Komisije. Redovni sudovi su usvojili i zahtev podnosioca za izvršenje i sledstveno tome, on je dobio određeni iznos. na svom tekućem računu.
40. Međutim, Sud takođe podseća da je kasnije, nakon zahteva za reviziju podnetu od strane Opštine Vučitrn, Vrhovni sud preinacio odluke nižestepenih sudova i poništio odluku za dozvoljavanje izvršenja. Nakon ove odluke, Opština Vučitrn je tužila podnosioca zahteva za neosnovano bogaćenje, tražeći povraćaj sredstava koje je dobio.
41. Sud u nastavku primećuje da je Opštinski sud usvojio tužbeni zahtev Opštine Vučitrn za „neosnovano bogaćenje“ podnosioca zahteva i na taj način obavezao podnosioca da vrati ceo iznos novca koji je dobio na svom tekućem računu, zajedno sa kamatom određenom od strane suda. Ovu odluku Opštinskog suda je zatim potvrdio Apelacioni sud.
42. Pored toga, Sud primećuje i da je Vrhovni sud potvrdio odluku Opštinskog i Apelacionog suda u pogledu „neosnovanog bogaćenja“ podnosioca zahteva i preinacio ih samo u odnosu na način obračuna zakonske kamate. U svojoj odluci, Vrhovni sud naglašava:

“[...] Nižestepeni sudovi su sada pravilno zaključili da se tuženi neosnovano obogatio, kao što je propisano članom 210, stav 1 i 2 Zakona o obligacionim odnosima, dok se prema stavu 4 ovog člana, obaveza vraćanja novca stvara i kada se nešto prihvati, imajući u vidu pravni osnov koji je kasnije postao nevažeći. [...]”

43. U tom smislu, Sud primećuje da su Osnovni, Apelacioni i Vrhovni sud obrazložili svoje odluke na osnovu zakonskih odredaba i odgovorili na zahteve podnosioca koji su se odnosili na tvrdnje o *”bitnoj povredi odredaba Zakona o parničnom postupku“*, *„pogrešnom i nepotpunom utvrđivanju činjeničnog stanja“*, kao i *„o pogrešnoj primeni materijalnog prava“*.
44. U tom smislu, Sud ponavlja da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane javnih organa, osim ako su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
45. Ustavni sud, takođe ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova ili drugih javnih organa. Uloga redovnih sudova je, kada je to moguće, da tumače i primenjuju relativna pravila proceduralnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda ESLJP od 21. januara 1999. godine, stav 28; vidi takođe: Ustavni sud u slučaju Kl70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
46. Ustavni sud može samo da razmatra da li su postupci, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je podnositelj zahteva dobio pravično suđenje (vidi: *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Evropska komisija za ljudska prava, 10. jul 1991. godine).
47. Sud smatra da su postupci pred Opštinskim i Apelacionim sudom, kao i delimično odbijanje zahteva podnosioca za reviziju od strane Vrhovnog suda, bili pravični i obrazloženi (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, EKLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
48. Kao posledica toga, Sud smatra da opšte tvrdnje podnosioca zahteva da su redovni sudovi bili pristrasni, a da se nije pozvao ni na jedno pravo ili slobodu garantovanu Ustavom, nisu argumentovane i dokazane, i stoga su očigledno neosnovane.
49. Iz gore navedenih razloga Sud smatra da, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) (d), je zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) (d) Poslovnika, dana 10. avgust 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

